

POLEMIKA ÕPPEKAVA ÜMBER

Lõppenud õppeaasta oli eriline. Eri-line selle poolest, et kunagi varem pole Eesti haridusavalikkust rebestanud nii suur poleemika (või ehk isegi võitlus) riikliku õppekava ümber. Kirjastuse poole pealt seda protsessi kõrvalt jälgides peab kahjuks ütleva, et asi on segane. Meil ei ole mingit ettekujutust riikliku õppekava kinnitamise ajakavast, kuulame kõrgendatud tähelepanelikkusega iga raadiosaadet ja loeme ajaleheartiklit, et mõnda uut infokillukest tabada. Tutvume REKKi koduleheküljel ainekavade projektidega ning loeme mõne aja pärast Õpetajate Lehest hävitavat kriitikat nendesamade ainekavade pihta. Peame suureks töövõiduks seda, kui õnnestub lugeda informatsiooni ainekavu avavate aineramatute väljaandmise tähtsaja kohta. Kuuleme haridus- ja teadus-

ministrilt õppekava puudutaval foorumil, et õppekava tegemisega ei ole vaja liigselt kiirustada, kui on oht, et sellega kaasneb järeleandmine kvaliteedis, kuid juba järgmisel nädalal loeme riikliku õppekava üldosa järjekordsest projektist, et õppekava rakendumine on jätkuvalt planeeritud algama 1. septembril 2007. Meile tundub, et üsna vähesed inimesed teadvustavad endale, et see on juba järgmisel aastal. Uuele õppekavale vastava õppekirjanduse väljaandmine ei käi aga üleöö. On üldteada fakt, et see nõuab kaks aastat tööd, seda aega aga praeguse seisuga autoritele ega kirjastustele võimaldatud ei ole. Samas kuuleme aga pea iga päev kriitikat õppekirjanduse suunas. Kuidas saame aga seda arvestada, kui ettevalmistusae- g taas nii napp? Sellele lisanduvad

rahastamisprobleemid – on ju õppekirjanduse soetamiseks mõeldud soovituslik pearaha seisnud aastaid samal tasemel, 2007. aastal suureneb aga vajadus uue õppekirjanduse järele uue õppekava rakendudes järsult.

Haridus- ja teadusminister kutsub õppekirjandust väljaandvad kirjastused üsna pea ümarlauale, kus neid küsimusi loodetavasti lahatakse. Seni on kirjastused, kes on samuti õppekava rakendamises olulised tegurid, olnud päris informeerimata. See tõttu tunneme end üsna ebalevalt. Nii on suvele paha vastu minna...

Õpetajatele soovime aga pingelise eksamiperioodi edukat lõppu ja lõõgastavat suve, et sügisel puhanna otsast alata!

TEIE KOOLIBRI

TEABEPÄEVAD RAAMATUKOGUHOIDJATELE

Traditsioonilised kohtumised koolide raamatukoguhoidjatega toimuvad ka sellel aastal augusti lõpus ja septembri alguses. Kohtumistel juhime tähelepanu eelmisel aastal ilmunud uudiskirjandusele ja räägime lühidalt sellest, mis on meil järgmisel aastal plaanis. Vene koolide õppekirjandusest räägime ainult plaanis märgitud kohtades. Nendel vene koolide esindajatel, kelle kodumaakonda väljasõitu pole planeeritud, palume tulla mõne teise maakonna kohtumisele.

Eesti koolid

- 21.08 - 10.00 Lääne-Virumaa – Rakvere Reaalgümnaasium, Võidu 67
- 21.08 - 14.00 Ida-Virumaa – Koolibri Jõhvi esindus, Tartu mnt 2
- 22.08 - 10.00 Jõgevamaa – Jõgeva Maavalitsus, Suur 3
- 22.08 - 14.00 Tartumaa – Tartu Linna HO saal, Raekoja plats 12
- 23.08 - 10.00 Põlvamaa – Põlva Ühisgümnaasium, Kesk 25
- 23.08 - 14.00 Võrumaa – Võru Lasteraamatukogu, Jüri 54
- 24.08 - 10.00 Valgamaa – Valga Maavalitsus, Kesk 12
- 24.08 - 14.00 Viljandimaa – Viljandi Maavalitsus, Vabaduse plats 2
- 25.08 - 10.00 Järvamaa – Paide Ühisgümnaasium, Kooli 1
- 25.08 - 14.00 Raplamaa – Rapla Vesiroosi Gümnaasium, Viljandi mnt 69
- 28.08 - 10.00 Läänemaa – Haapsalu Gümnaasium, Kuuse 1
- 28.08 - 14.00 Pärnumaa – Pärnu Maavalitsus, Akadeemia 2
- 29.08 - 11.00 Saaremaa ja Hiiumaa – Saaremaa Ühisgümnaasium, Hariduse 13
- 11.09 - 10.00 Tallinn (Mustamäe, Nõmme, Haabersti, Kristiine) – Koolibri, Hiiu 38
- 11.09 - 14.00 Tallinn (Lasnamäe, Kesklinn, Pirita, P-Tallinn) – Koolibri, Hiiu 38
- 13.09 - 10.00 Harjumaa – Koolibri, Hiiu 38

Vene koolid

- 21.08 - 10.00 Ida-Virumaa – Koolibri Jõhvi esindus, Tartu mnt 2
- 21.08 - 14.00 Narva – Narva Kesklinna Gümnaasium, Puškini 29
- 22.08 - 14.00 Tartumaa – Tartu Linna HO saal, Raekoja plats 12
- 12.09 - 10.00 Tallinn (Mustamäe, Nõmme, Haabersti, Kristiine) – Koolibri, Hiiu 38
- 12.09 - 14.00 Tallinn (Lasnamäe, Kesklinn, Pirita, P-Tallinn) – Koolibri, Hiiu 38
- 13.09 - 14.00 Harjumaa – Koolibri, Hiiu 38

TOP 10

1
Sirje Roomet
Kihnu Virve laulud

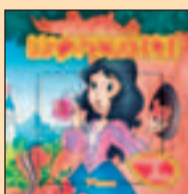
2
Kellina Stewart
Pilatese harjutusi

3
Autod ja traktorid

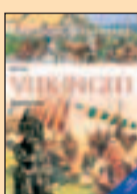
4
Matt Whyman
XY. Raamat poistele.
Teekond poisist meheks

5
Puslega muinasjutt
Lumivalgeke

6
Autorite kollektiiv
Martinil on kaltsunukk kadunud

7
Neil Grant
Ajalugu avastamas.
Viikingid

8
Miriam Stoppard
Lapse tervis

9
Autorite kollektiiv
Martin, aeg on kooli minna

10
Matt Whyman
XY. Sada nõuannet.
Mida poisid teada tahavad

Kadri Ilves

Mure ja amour
Ott Arder

*Mu mure on mõnikord suur
ja ma ise nii kangesti väike.
On mõni mure nii suur,
et pilk võtab uduseks läike.
Tihtipeale ma ise ei teagi,
tuleb millest mu murelik meel.
Teadma kõike ei pea, see on heagi,
siis võib loota head üllatust veel.
Kui mu mure on juba nii suur,
siis ma ise ehk polegi väike?
Ma tean prantsuse sõna „amour”
ja mul varuks on veel salakäike.*

Ilus emakeel. 3. klassi eesti keele õpik, 1. osa

KOOLITUS ALGKLASSIÕPETAJATELE

12.–15. juunini toimuvad neljas erinevas paigas – Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis – kirjastuse Koolibri korraldatavad algklassiõpetajate teabepäevad **Ilus emakeel**. Teabepäeval tutvustavad õpikute-töövihikute **autorid** sel aastal Koolibri kirjastuse vahendusel ilmunud **1. ja 2. klassi eesti keele** õppekomplekti ning 2006/2007. õppeaasta alguseks ilmutat **3. klassi eesti keele** komplekti.

Teabepäev toimub:

12. juunil 10.00–17.00 Tallinnas, Tervise Arengu Instituudi ruumides **Hiiu 42**

13. juunil 10.00–17.00 Tartus, Tartu Maavalitsuse saalis **Aleksandri t 14**

14. juunil 10.00–17.00 Pärnus, Pärnu Maavalitsuse saalis **Akadeemia 2**

15. juunil 10.00–17.00 Jõhvis, Koolibri esinduses **Tartu mnt 2**

Päevakava:

10.00–12.00 1. klassi komplekt (autorid **Jaanus Vaiksoo, Sirje Toomla, Kadri Ilves, Pille Ruusamäe, Heily Epro**): ilmunud on aabits, 1. klassi õpik, 2 töövihikut, ladumisaabits, CD, „Jaagupi esimene koolisügis”, uue kooliaasta alguseks ilmutat õpetajaraamat, 2 kirjatehnika vihikut. 2007. aasta alguses ilmutat jutustamispidid.

12.00–12.30 Kohvipaus

12.30–14.30 2. klassi komplekt (autorid **Riina Kippak, Ene Jundas, Krista Kumberg, Siivi Pöder**): ilmunud on 2 õpikut, 2 töövihikut, CD, uue kooliaasta alguseks ilmutat kontrolltööd ja õpetajaraamat.

14.30–15.00 Kohvipaus

15.00–17.00 3. klassi komplekt (autorid **Tiiu Kiveste, Elma Künnapas, Anneli Lond, Eneli Sinka**): uue kooliaasta alguseks ilmutat õpiku 1. osa koos töövihikuga, õpiku 2. osa, töövihiku 2. osa, kontrolltööd, CD ja õpetajaraamat ilmutat 2007. aasta alguseks.

Koolitus on õpetajatele **tasuta**, kõik osavõtjad saavad **tõendi**. Osavõtusoovist palume **kindlasti** teatada kas telefonil **651 5300**, e-postiga **maire@koolibri.ee** või Koolibri kodulehel **www.koolibri.ee**.

Lisainformatsiooni meie väljaannete kohta leiate kirjastuse kodulehelt **www.koolibri.ee**.

MURRA LÄBI!

Kalju Kallaste
MURRA LÄBI!
Matemaatika nuputamisülesandeid
põhikooli õpilastele

72 lk, m-v, pehme kaas, hind 42.-

Käesolev kogumik on meelelahutuslik, kuid ühtlasi ka õpetlik ülesannete kogu igale põhikooli õpilasele. Täpsustuseks võiks siiski lisada, et põhikooli vanemate klasside õpilastele, kuigi kogumikus leidub üksikuid ülesandeid, mida suudab lahendada juba viienda klassi õpilane. On ka selliseid ülesandeid, mida õpilane iseseisvalt lahendada ei oska, kuid kui tal on järjekindlust vaadata lahendust, saab ta sellest aru ja õpib ka midagi juurde. Autori eesmärgiks on alati olnud koolinoortes huvi äratamine loogiliste mõtlemisprotsesside vastu, juhtides neid sel moel matemaatiliste meetodite tundmaõppimise juurde. Nende meetodite varajane tundmine osutub edaspidistes õpingutes vägagi kasulikuks.

Kogu sisaldab 162 ülesannet koos vastuste ja lahendustega või siis näpunäidetega lahenduste kohta. Paljusid selle kogu ülesandeid on autor oma pikaajalises õpetajatöös ikka ja jälle kasutanud, sest need on pea alati tekitanud õpilastes uudishimu ja huvi, pannud neid juurdlema

ja arendanud neis analüüsivõimet. Enamik ülesandeid selles kogus pole originaalsed – sageli on idee, vahel ka tekst laenatud teistes keeltes ilmunud ajakirjadest ja ülesannete kogudest. Üldise traditsiooni kohaselt algallikaid ülesannete juurde ei märgita, sest enamasti pole erinevate ilmumiskohtade tõttu vastava ülesande tegelikku autorit võimalik selgitada.

Selliste meelelahutuslike ülesannete varieeruv lahendamine programmilisega toob vaheldust õppetöösse ja aitab vältida „papagoiliku õppimisviisi”, mis sageli teeb tunnid igavaks ja peletab õpilased matemaatikast eemale. Kogus olevate ülesannete lahendamiseks piisab elementaararvemaatika-alastest teadmistest.

Kõigi ülesannete vastused leiate raamatu lõpust, samuti lahenduskäigud või siis vihjed.

KALJU KALLASTE,
raamatu autor
KALLE VELSKER,
retsensent

UUS!

Annika Kilgi
SOOVITUSI KIRJUTAMISE
PARENDAMISE TEOSTAMISEKS

Selles raamatus on kirjutamissoovitus ja seda äraspidi illustreeriv keelenäide kätetud samasse lausesse, näiteks „Ära kasuta keerulisi sõnu, kui sufitsientne on primitiivsem leksikonikomponent”. Kuivõrd paljude soovitusite ajendiks on olnud lõpukirjandites korduvalt vead, on lugejana silmas peetud esmalt kirjandikirjutajat, tema kõrval aga ka eesti keele õpetajat, toimetajat ja lihtsalt keelehuvilist.

ISETEGEMINE ANNAB LAPSELE RÕÖMU JA RAHULOLU

„Tänapäeva lasteaiaõpetaja on koos lastega justkui teel. Ta on otsija, uurija, vaatleja, mõtleja, tegutsija. Areneja,” kirjutas Aive Noormaa 2004. aastal oma raamatu „Lastega koos kunstis” sissejuhatuses. Just niisugune on ta ka ise. Nüüd on tema otsingud ja katsetused viinud järgmise raamatuni, mis kannab eelkäijaga lähedast pealkirja – „Kunstis koos lastega”. Ka uue raamatu ülesehitus on samalaadne, ning looduse aastaringi järgides pakub Aive Noormaa seegi kord kõikvõimalikke tubaseid kunstitegevusi nii sügiseks, talveks, kevadeks kui varasuveks. Loodus on Aive Noormaa jaoks tähtis, ta leiab, et kodu kõrval on just loodus lapse esimesi kunstikasvatajaid. Loodusest saadud elamused aitavad luua kunsti. Looduse rütmid – näiteks aastaajad – annavad lapsele ainet mõtlemiseks ja suunavad teda kunsti kaudu ennast väljendama.

Aive Noormaa töötab praegu lasteaiaõpetajana Tallinna 9. Lasteaia ning juhendab kunstiringi Kose Vaba Aja Keskuses. Kokku on ta lasteaiaõpetajana tegutsenud juba üle kolmekümne aasta, sellest suurema osa Valgamaal Tõrvas. Aga lastest ja kunstist rääkides hakkavad tema silmad endiselt särama. Kunst ja kunsti tegemine on Aive Noormaad alati huvitanud ning ta ei väsi ei elus ega oma raamatutes rõhutamast, et lasteaia- ja kunstioõpetajana töötades on ta arenenud koos lastega. Ilmselt on just selline eluhoiak andnud talle julgust kutsuda ka oma raamatuis nii lasteaiaõpetajaid kui lapsevanemaid üles iseend ja lapsi loovalt arendama. Proovima ja katsetama uute teemade, materjalide, töövõtete, kui ootamatud need esialgu ka ei tundu. Muidugi nõuavad Aive Noormaa pakutud kunstitööd õpetajalt ja lapsevanemalt läbimõeldud tegutsemist ning vahel üsna pingelisi ja aeganõudvaid ettevalmistustuid, aga tulemused on kindlasti seda vaeva väärt. Selles võib veenduda igaüks, kes vaatab Aive Noormaa raamatut kaunistavaid laste kunstitöid. Kunstipisiku on Aive Noormaa andnud edasi ka oma pojale, kes on lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia, täites sellega unistuse, mis Aivel endal kunagi teostamata jäi.

Nagu väidab selgitus tiitellehel, pakub raamat „Kunstis koos lastega” kunstitöid eeskätt 4–6-aastastele lastele. Aive Noormaa rõhutab raamatu sissejuhatuses: „Ei maksa karta, et siidimaal on 4-aastasele mudilasele raske. Vastupidi – lapsele meeldib uudsus ja kõik, mis sellega kaasneb.”

Ja lisab: „Oskuslik juhendamine innustab ja julgustab last ning annab talle rõõmu oma tööst. Oluline on õige hetk, vahendid, aeg ja ruum, siis tärbab lapses huvi. Oluline on julgustada, suunata, kiita, lohutada.”

Kunstitegemise kõrval unistas Aive Noormaa nooruses ka ajakirjanikuks saamisest. Kas lastele kirjutatud kunstiraamatud on ehk otsekui kahe täitumata jäänud igatsuse teoks saamine? Mida on raamatu kirjutamine talle andnud? See küsimus viib Aive Noormaa mõtled taas kord looduse juurde: „Nende kahe raamatu kirjutamine oli lihtsalt puhas rõõm! Mind on alati inspireerinud kaunis Eestimaa loodus, eelkõige lapsepõlvkodu Võrumaal. Sealsetid puud ehivad talvel pitsustrid, mida Tallinnas ei näe. Sealsetid künkad ja orud, lilled ja linnud – see on üks ilus ole-

mine läbi nelja aastaaja. Sealne värvimäng on võrratu!”

Pärast raamatu „Lastega koos kunstis” ilmumist jagas Aive Noormaa oma kogemusi ka seitsmel esitlusel-õppepäeval Tallinnas, Tartus, Pärnus, Jõhvis ja Võrus. Kokku käis teda 2005. aastal kuulamas paarsada inimest – peamiselt lasteaiaõpetajad, aga oli ka üldhariduskooli õpetajaid ja kunstiringi juhendajaid. Sarnaseid kursusi on kirjastusel plaanis korraldada ka seoses tema uue kunstiraamatu ilmumisega.

Aive Noormaa õpilaste töid, mis on valminud Kose Vaba Aja Keskuses, saab kuni 11. juunini vaadata näitusel, mis on üleval Pirita Vaba Aja Keskuses Merivälja tee 3.

KÄRT JÄNES-KAPP
raamatu toimetaja

Marilyn Liisma ja Mari Raidma tunnevad Kose Vaba Aja Keskuses isetegemisest rõõmu.

Ilmar Anvelt
INGLISE-EESTI KOOLISÕNARAAMAT

Sõnaraamat on mõeldud esmajoones koolisõnaraamatuks, kuid aitab ka laialdasemat kasutajaskonda keskmise raskusega ingliskeelse teksti mõistmisel. Piiratud mahu tõttu ei sisalda sõnaraamat haruldasemaid sõnu. Seevastu igapäevasõnavara on püütud esitada võimalikult põhjalikult, andes rohkesti erinevaid tähendusi, selgitavaid märkusi, väljendeid ja näiteid. Varasemate sõnaraamatutega võrreldes on suuremat tähelepanu pööratud ühendverbiidele. Sõnaraamat sisaldab 20 000 märksõna.

Gerhard Staguin
MIS? MIKS? KUIDAS?

Miks jaanuisid hiilgavad?
Mis on klaas?
Miks on Maa magnet?
Mis on värvused? Kuidas tekib tuul?

Küllap on taolisi uudishimust kantud miks?-küsimusi enesele esitanud meist igaüks. Loomulikult tekivad need eelkõige noorte peas, kes alles hakkavad tõsisemalt uurima ümbritsevat keskkonda ja juurdlema mitmesuguste loodusnähtuste üle.

Autor annab siin vastuse paljudele küsimustele ning seletab lahti nii mõnegi probleemi. Seejuures teeb ta seda lihtsalt ja piisava teaduslikkusega, samas ka kerge meheluse saatel, sest mõtelda on ju mõnus.

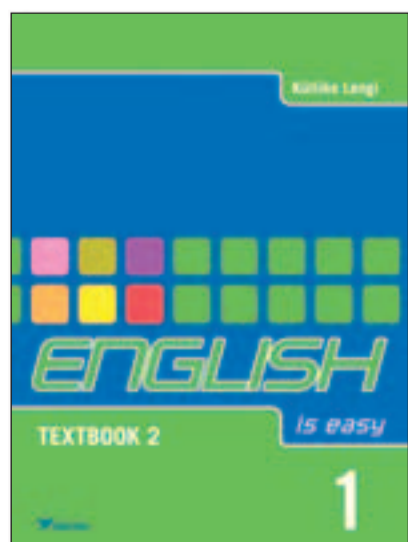
Raamat peaks pakkuma huvi just keskmisele koolileale, et rahuldada oma uudishimu ja arendada teadmisi.

ENGLISH IS EASY

English Is Easy I on esimene õppekomplekt neljaastmelisest inglise keele õppematerjalist üldhariduskoolide 6.–9. klassile. Esimesse komplekti kuuluvad *Textbook I*, *Textbook II*, *Workbook I*, *Workbook II*, *Teacher's Book* ja CD. Selle eesmärk on luua õppijale huvitav ja õppimist stimuleeriv keelekeskkond esimeseks sammudeks inglise keele õppimisel, olles eelkõige mõeldud kasutamiseks B-keele õppimisel alates

6. klassist. Sõnavara, grammatika ja hääldamise tutvustamist abistavad eestikeelsed selgitused. Õpik on varustatud kahe sõnastikuga: õppetükkide kaupa ja alfabeetiliselt. Et käesolev kursus on mõeldud teismeliste õpetamiseks, on õppematerjali koostamisel silmas peetud just nimetatud vanuses õppijate huvisid.

Õppematerjal sobib ka laiemale kasutajaskonnale, nt iseõppijatele.

LAPSED TERVISESAAREL

Kaili Kepleri töövihik „Mina ja minu pere tervisesaarel” annab 5–7-aastastele lastele võimaluse ennast ja oma peret tundma õppida. Lapsed arutavad koos vanematega kodus või kasvatajaga lasteaia tervise ja pereeluga seonduvat. Nad õpivad tundma iseennast ja oma keha, saavad teada, mis on tervisele kasulik ja kahjulik, teevad valikuid õige ja vale käitumisviisi vahel. Autor käsitleb sotsiaalseid suhteid, kooseluga seon-

duvaid reegleid, koostööd ja teiste märkamist, vastutust ja erinevate arvamusete tunnustamist ning tülidele lahenduse leidmist. Töövihiku ülesannete täitmine nõuab lapselt lisaks mõtlemisele ja järelduste tegemisele ka käelist tegevust – värvimist ja joonistamist. Lapsevanem tervisekasvatjana omandab aga oskuse vestelda ja küsimusi esitada, samuti oskuse last ära kuulata ja vajadusel aidata, temas tervise vastu huvi äratada.

8 MATKAL PEAVAD KAASAS OLEMA VAJALIKUD ASJAD. MÕTLE, MIDA SA VÕTAD KAASA TERVISESAARELE. VÄRVI PILDIL NENDE ASJADE ÕNG PUNASEKS.

TELK
AUTO
VOODI
KASS
KOKAKOOLA JA HAMBURGER
PALL

KIRJASTUS KOOLIBRI TOETAB PÄRNU HAIGLAT

Kirjastus Koolibri esitles 1. juunil Pärnu Haiglas Eino Muidugi kogupereraamatut „Lõbus pere ütleb tere”. Selle raamatu müügiga toetame Pärnu Haigla Naiste- ja laste kliinikut neile olulise seadme infuusori ostmisel. Igalt müüdüd raamatult läheb 10 krooni Pärnu Haiglale. Raamatuhuvilisi kogunes haiglasse hulgaliselt. Nauditi lasteaialaste etteasteid, söödi torti, küsiti autorilt autogramme ning tunti heameelt hea tegemise pärast.

Pärnu Haigla Naiste- ja laste kliiniku juhataja Kadri-Liina Vahula tänab toetuse eest.

Poisid esitasid stiliseeritud tantsu tuntud rahvaviisi „Laulu lõpetamine” teemal.

Laulab Pärnu Keslinna Lasteaia rühm „Pokud”.

Eino Muidugi räägib, kuidas luuletused sündisid

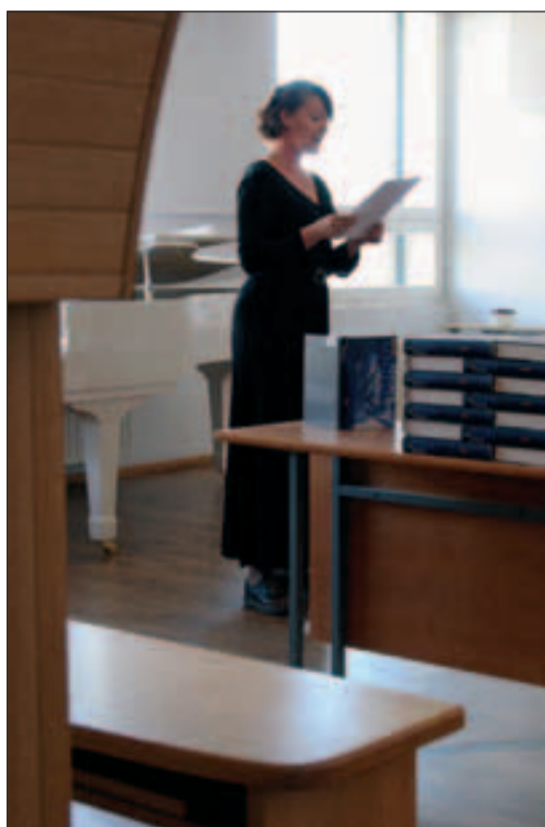

Eino Muidugi autogrammid olid kõrges hinnas.

VARDO RUMESSEN „EDUARD TUBIN. KIRJAD 1”

2. juunil esitles kirjastus Koolibri Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia Oreli-saalis Vardo Rumesseni koostatud raamatut „Eduard Tubin. Kirjad 1”. Raamatu kaante vahele on kogutud Tubina kirjad aastatest 1929–1961. Adressaatide hulgas on nii Tubina abikaasa Erika Tubin kui ka tuntud kultuuritegelased, eesotsas muusikute ja dirigentidega. Et kirjad lõpevad 1961. aastal väga põneval kohal, jääme ootama kirjade teist osa!

Kärt Tomingas lugese ette Eduard Tubina Toila kirju.

Raamatu koostaja Vardo Rumessen tutvustas kirjade kogumise ja kommenteerimise pikka protsessi.

Esitlust austas oma kohalviibimisega ka Eduard Tubina poeg Eino Tubin.